POLITECHNIKA WROCŁAWSKA WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

KIERUNEK: Informatyka (INF)

SPECJALNOŚĆ: Inżynieria Systemów Informatycznych (INS)

PRACA DYPLOMOWA INŻYNIERSKA

Aplikacja webowa wspomagająca zarządzanie flotą samochodów

A web application supporting cars fleet management

AUTOR: Jan Pajdak

PROWADZĄCY PRACĘ:

dr inż. Jarosław Mierzwa, W4/K9

OCENA PRACY:

Spis treści

$\mathbf{Sp}$	is ry	sunków	2
Sp	is ta	olic	3
$\mathbf{Sp}$	is lis	tingów	5
1	Wst 1.1 1.2 1.3	ę p Wprowadzenie	7 7 7 7
2	Istn 2.1 2.2	v .	9 9
3	Wy : 3.1 3.2	Wymagania funkcjonalne	.1 11 11 12
4	Z ast 4.1	Zastosowane technologie 1 4.1.1 Angular 1 4.1.2 Bootstrap 1 4.1.3 ASP.NET Core i EF Core 1 Wykorzystane narzędzia 1 4.2.1 Git 1 4.2.2 Visual Studio 1 4.2.3 Visual Studio Code 1 4.2.4 SQL Server Management Studio 1	. 3 13 14 14 14 14 15
5	Pro. 5.1 5.2 5.3 5.4	Przypadki użycia	. 6 16 17 21

S TREŚCI	]
5 TRESCI	

	5.5 5.6 5.7 5.8	5.4.1 Logika biznesowa 2 5.4.2 Baza danych 2 5.4.3 Struktura solucji 2 5.4.4 Wstrzykiwanie zależności 2 5.4.5 Bezpieczeństwo 2 5.4.6 Kontrolery 3 5.4.7 Eksport statystyk floty 3 Interfejs użytkownika 4 5.5.1 Układ interfejsu użytkownika 4 Walidacja danych 4 Stopka audytowa 4 Dialogi 4	6889090002
6	Test 6.1 6.2 6.3	y4Testy jednostkowe4Testy systemowe4Testy dymne4	3 5
7 Li	Pod 7.1 7.2 terat	sumowanie 4 Wnioski 4 Możliwości rozwoju 4 ura 4	6
Do	odatk	i 4	8
A	A.1 A.2 A.3 A.4 A.5 A.6 A.7 A.8 A.9 A.10 A.11	rukcja użytkownika Ekran logowania 4 Ekran wylogowywania 4 Dostępne pojazdy 5 Historia rezerwacji 5 Wszystkie rezerwacje 5 Szczegóły rezerwacji 5 A.6.1 Szczegóły rezerwacji w trybie kierownika 5 Wszystkie pojazdy 5 Szczegóły pojazdu 5 Szczegóły ubezpieczenia 5 Szczegóły naprawy 5 Wszystkie modele pojazdów 5 Szczegóły modelu pojazdu 5 Szczegóły modelu pojazdu 5	890123456778

Spis rysunków

2.1	Interfejs użytkownika programu Fleetly	9
2.2	Interfejs użytkownika programu Vinitysoft Fleet Management Software 4.0	10
4.1	Przykład kompilacji kodu TypeScript do JavaScript	13
5.1	Diagram przypadków użycia	16
5.2	Uproszczony schemat architektury z wyodrębnionymi najważniejszymi ele-	
	mentami składowymi	21
5.3	Diagram klas	25
5.4	Diagram bazy danych	27
5.5	Przykładowy token JWT	29
5.6	Widoki interfejsu użytkownika	40
5.7	Widok z polami zawierającymi błędne wartości	41
5.8	Stopka audytowa	42
5.9	Przykładowy dialog	42
6.1	Interfejs programu Postman	45
A.1	Widok logowania (dashboard-login)	48
A.2	Widok zalogowanego użytkownika (dashboard-user-details)	49
A.3	Widok listy dostępnych pojazdów (vehicle-list-booking)	50
A.4	Widok listy historii rezerwacji (booking-personal)	51
A.5	Widok listy historii rezerwacji (booking-list)	52
A.6	Widok szczegółowy rezerwacji (booking-details)	53
A.7	Widok szczegółowy rezerwacji w trybie kierownika (booking-details)	54
A.8	Widok listy pojazdów (vehicle-list)	55
A.9	Widok szczegółowy pojazdu (vehicle-details)	56
A.10	Widok szczegółowy ubezpieczenia (insurance-details)	57
	Widok szczegółowy naprawy (maintenance-details)	57
	Widok listy modeli pojazdów (vehicle-model-list)	58
	Widok szczegółowy modelu pojazdu (vehicle-model-details)	59

Spis tablic

5.1	Przypadek użycia: Przeglądanie dostępnych pojazdów	17
5.2	Przypadek użycia: Tworzenie rezerwacji	17
5.3	Przypadek użycia: Przeglądanie swoich rezerwacji	18
5.4		18
5.5	Przypadek użycia: Przeglądanie wszystkich rezerwacji	18
5.6		19
5.7	Przypadek użycia: Edycja pojazdów	19
5.8	Przypadek użycia: Tworzenie/edycja ubezpieczenia	19
5.9	Przypadek użycia: Tworzenie/edycja naprawy	19
5.10	Przypadek użycia: Przeglądanie modeli pojazdów	20
5.11	Przypadek użycia: Edycja modelu pojazdu	20
5.12	Przypadek użycia: Tworzenie pojazdu	20
5.13	Przypadek użycia: Tworzenie modelu pojazdu	20
		21
5.15	Najważniejsze konwencje nazewnicze	22
5.16	Klasy obiektów biznesowych	23
5.17	Domyślna konfiguracja relacji ról do poziomu uprawnień	30
5.18	Endpoint api/vehicle-models GET	30
5.19	Endpoint $api/vehicle-models/manufacturers\ GET$	30
5.20	Endpoint api/vehicle-models/id GET	31
5.21	Endpoint api/vehicle-models POST	31
5.22	Endpoint api/vehicle-models/id PUT	31
5.23	Endpoint api/vehicle-models/id DELETE	32
5.24	Endpoint api/vehicles GET	32
5.25	Endpoint api/vehicles/id GET	32
		33
5.27	Endpoint api/vehicles/id PUT	33
5.28	Endpoint api/vehicles/id DELETE	33
5.29	Endpoint api/insurances/vehicle/id GET	34
5.30	Endpoint api/insurances/id GET	34
5.31	Endpoint api/insurances POST	34
5.32	Endpoint api/insurances/id PUT	34
5.33	Endpoint api/insurances/id DELETE	35
5.34	Endpoint api/maintenances/vehicle/id GET	35
5.35	Endpoint api/maintenances/id GET	35
5.36	Endpoint api/maintenances POST	35
	,	36
		36
		36

4	SPIS	TA	$^{\prime}\mathrm{B}\mathrm{\Gamma}$	Л	7

5.40	Endpoint	api/bookings/id GET	37
5.41	Endpoint	api/bookings POST	37
5.42	Endpoint	api/bookings/id PUT	37
5.43	Endpoint	api/bookings/id DELETE	38

Spis listingów

5.1	Klasa abstrakcyjna AuditableEntity	23
5.2	Klasa abstrakcyjna CostGeneratingEntity	24
5.3	Przykład definiowania relacji między klasami w code-first	26
5.4	Ładowanie powiązanych obiektów na przykładzie relacji rezerwacji do po-	
	jazdu	26
5.5	Przykładowy raport ze statystykami pojazdów	39
5.6	Przykładowy walidator używający wyrażenia regularnego	40
6.1	Test jednostkowy metody rozszerzeń	43
6.2	Test kontrolera korzystający z <i>Mog</i>	44

Skróty

- API (ang. Application Programming Interface)
- **DB** (ang. Database)
- GC (ang. Garbage Collector)
- **UI** (ang. User Interface)
- JSON (ang. JavaScript Object Notation)
- $\bullet$ **JWT** (ang. JSON Web Token)
- **ORM** (ang. Object-Relational Mapping)
- PK (ang. Primary Key)
- VS (ang. Visual Studio)

Rozdział 1

Wstęp

1.1 Wprowadzenie

Temat projektu został wybrany ze względu na chęć wykorzystania wiedzy z dziedziny motoryzacji w celu stworzenia aplikacji ułatwiającej zarządzanie pojazdami. Z uwagi na rosnącą popularność rozwiązań związanych z wypożyczaniem samochodów, celem projektu jest system, który można opisać jako wewnątrzfirmową wypożyczalnię umożliwiająca jak największe wykorzystanie dostępnej floty pojazdów przez pracowników, którzy nie mają potrzeby posiadania firmowego samochodu na wyłączność.

Pierwszym etapem projektu jest zebranie wymagań funkcjonalnych i niefunkcjonalnych oraz określenie zakresu pracy. Drugi etap projektu to wybór technologii i projekt architektury. Ostatnim, trzecim etapem jest implementacja systemu (wraz z testami).

W realizacji projektu została zwrócona szczególna uwaga na użycie dobrych praktyk programowania oraz nowoczesnych technologii.

1.2 Cel i zakres pracy

Celem niniejszej pracy dyplomowej jest opracowanie oraz implementacja projektu umożliwiającego zarządzanie flotą samochodów. Aplikacja jest skierowana do firm, które nie mają potrzeby lub wystarczających środków, by zapewnić pracownikom samochody na wyłączność. Przykładowym użyciem systemu może być jednorazowa potrzeba odwiedzenia klienta lub wyjazd na szkolenie. Typowe rozwiązania dla firm obecne na rynku skierowane są do firm świadczących usługi spedycyjne — aplikacje posiadają warstwę śledzenia ładunków oraz tworzenia zadań przewozowych dla kierowców. Programy służące do obsługi komercyjnych wypożyczalni pomijają proces autoryzacji rezerwacji — zwykle sprawdzana jest zdolność wypożyczającego do zapłaty.

Projekt utworzony w ramach tej pracy łączy mechanikę z komercyjnych wypożyczalni z dodatkową warstwą biznesową pozwalającą kontrolować sposób używania pojazdów.

Zakres pracy obejmuje utworzenie systemu spełniającego wymagania postawione w rozdziale 3.

1.3 Układ pracy

W rozdziałe pierwszym zawarto wstęp oraz krótki opis celu projektu. Drugi rozdział porównuje istniejące rozwiązania do aplikacji będącej celem projektu. Rozdział trzeci zawiera wymagania funkcjonalne oraz niefunkcjonalne. W kolejnym, czwartym rozdziałe, znajduje

8 1. Wstęp

się opis wybranych technologii oraz narzędzi, wraz z uzasadnieniem. Rozdział piąty skupia się na opisie technicznym projektu oraz jego implementacji. Szósty rozdział zawiera opis sposobu testowania systemu. Ostatni, siódmy rozdział, zawiera podsumowanie projektu.

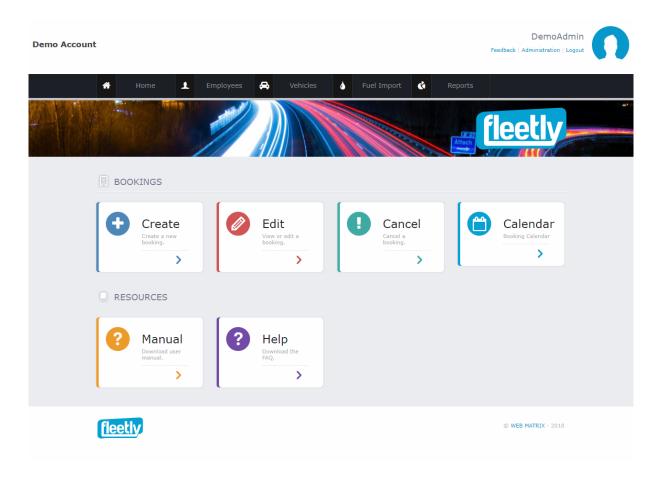
Dodatkowo, dołączona została instrukcja użytkownika.

Rozdział 2

Istniejące rozwiązania

2.1 Fleetly

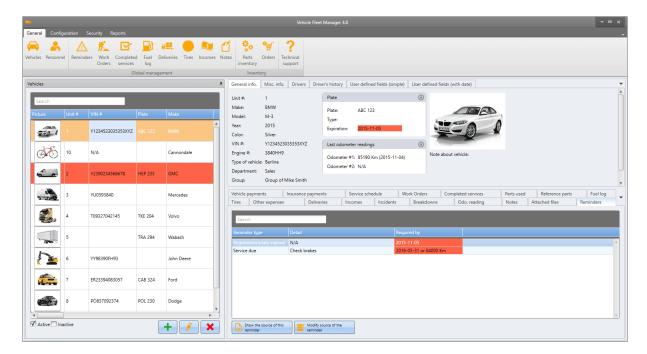
Jednym z popularniejszych rozwiązań obecnych na rynku jest Fleetly (https://www.fleetly.co/). Sposób działania Fleetly jest bliski działaniu systemu, który został stworzony w ramach projektu. Skupia się on jednak zanadto na aspekcie wypożyczalni i pomija funkcjonalności przydatne w prowadzeniu firmy niezwiązanej z wypożyczaniem samochodów. Dodatkowym problemem Fleetly jest przechowywanie danych w chmurze — wiele firm preferuje posiadanie własnych systemów ze względów bezpieczeństwa danych. Jednym z większych problemów Fleetly jest wysoki koszt licencji. System nie oferuje również integracji z istniejącymi zasobami firmy.

Rysunek 2.1 Interfejs użytkownika programu Fleetly

2.2 Vinitysoft Fleet Manager

Kolejną popularną aplikacją jest Vinitysoft Fleet Manager (https://www.vinitysoft.com/). Vinitysoft Fleet Manager kładzie mały nacisk na kontrolę dostępu do pojazdów i posiada system śledzenia towarów — jest to system przeznaczony dla firm których procesy główne opierają się na wykorzystywaniu samochodów. Interfejs użytkownika jest przestarzały i mało intuicyjny, ponadto często nie pozwala na wycofanie wprowadzonych zmian, przez co wymaga czujności od użytkownika. Tak jak Fleetly, Vinitysoft Fleet Manager nie może zostać zintegrowany z zasobami firmy.

Rysunek 2.2 Interfejs użytkownika programu Vinitysoft Fleet Management Software 4.0

Rozdział 3

Wymagania funkcjonalne i niefunkcjonalne

3.1 Wymagania funkcjonalne

System powinien pozwalać na:

- tworzenie nowych rezerwacji,
- kontrolę dostępu do pojazdów utworzone rezerwacje muszą być zaakceptowane przez kierowników,
- dodawanie, modyfikowanie oraz usuwanie informacji związanych z modelami pojazdów, pojazdami, ubezpieczeniami i naprawami,
- przechowywanie danych związanych z kosztami generowanymi przez flotę,
- monitorowanie akcji użytkowników (przechowywanie informacji o użytkownikach dokonujących modyfikacji danych).

Ponadto, system powinien korzystać z istniejących zasobów firmy (np. baz danych z danymi pracowników) by zredukować duplikację danych.

3.2 Wymagania niefunkcjonalne

3.2.1 Interfejs użytkownika

Wymagania dotyczące wyglądu aplikacji są następujące:

- wygląd powinien być prosty i nowoczesny,
- elementy strony powinny być rozmieszczone w intuicyjny sposób,
- struktura widoków powinna być ułożona zgodnie z zależnościami między wyświetlanymi danymi,
- aplikacja powinna być wygodna w użyciu na ekranach komputerów o rozdzielczości HD (1366x768 pikseli) lub większej.

3.2.2 Interfejs programistyczny

Wymagania dotyczące interfejsu programistycznego są następujące:

- system powinien wymagać niewielkich modyfikacji w przypadku integracji z istniejącymi zasobami firmy (np. baza danych pracowników),
- $\bullet$ komunikacja powinna opierać się na otwartych i uniwersalnych standardach, np. dane w postaci JSON lub XML przesyłane protokołem HTTP,
- interfejs programistyczny powinien być niezależny od platformy, tak by w przyszłości mógł zostać wykorzystany przez inne aplikacje.

3.2.3 Bezpieczeństwo

System powinien być zabezpieczony zarówno po stronie interfejsu użytkownika (np. blokada przed przejściem do podstrony) oraz po stronie interfejsu programistycznego (ignorowanie zapytań od nieupoważnionych aplikacji). Zabezpieczenie powinno obsługiwać różne poziomy autoryzacji w zależności od roli użytkownika.

Rozdział 4

Zastosowane technologie i narzędzia

4.1 Zastosowane technologie

Technologie wykorzystane w projekcie na chwilę obecną należą do czołówki platform dla aplikacji webowych.

4.1.1 Angular

Interfejs użytkownika wykorzystuje platformę Angular 7. Podstawowymi elementami w Angular są komponenty [1], każdy z nich złożony z: pliku klasy TypeScript zawierającej logikę, wzorca htm opisującego wygląd widoku oraz opcjonalnego stylu css — w przypadku jego braku styl brany jest z komponentu-rodzica. Warto zwrócić uwagę na język programowania wykorzystywany przez platformę Angular — TypeScript [6], będący rozszerzeniem języka JavaScript. TypeScript dodaje silniejsze typowanie i kładzie większy nacisk na programowanie obiektowe, jednocześnie pozostając w pełni kompatybilnym z JavaScript, do którego jest kompilowany. Proces kompilacji pozwala na usunięcie wielu błędów, które w przypadku JavaScript zostałyby zauważone dopiero po uruchomieniu aplikacji.

```
Using Classes
                                              Options
                                                                     var Greeter = /** @class */ (function () {
 1 class Greeter {
                                                                         function Greeter(message) {
       greeting: string;
                                                                             this.greeting = message;
       constructor(message: string) {
           this.greeting = message;
                                                                         Greeter.prototype.greet = function () {
                                                                             return "Hello, " + this.greeting:
       greet() {
           return "Hello, " + this.greeting;
                                                                         return Greeter:
8
                                                                   9 }());
9 }
                                                                  10 var greeter = new Greeter("world");
10
                                                                  11 var button = document.createFlement('button'):
11 let greeter = new Greeter("world");
                                                                  12 button.textContent = "Say Hello";
                                                                  13 button.onclick = function () {
13 let button = document.createElement('button');
14 button.textContent = "Say Hello";
                                                                         alert(greeter.greet());
                                                                  15 3 .
15 button.onclick = function() {
                                                                  16 document.body.appendChild(button);
16
       alert(greeter.greet());
17 }
19 document.body.appendChild(button);
```

Rysunek 4.1 Przykład kompilacji kodu TypeScript do JavaScript (http://www.typescriptlang.org)

4.1.2 Bootstrap

Jednym z ważniejszych komponentów aplikacji jest *Bootstrap* — biblioteka interfejsu użytkownika pozwalająca w prosty sposób tworzyć estetyczne strony internetowe. Poza wyglądem, *Bootstrap* oferuje również wiele elementów *UI* o rozszerzonej funkcjonalności w stosunku do zwykłych odpowiedników.

4.1.3 ASP.NET Core i EF Core

Interfejs programistyczny oparty został na technologii $ASP.NET\ Core\ 2.1$ — jest to nowoczesna platforma oferująca działanie na wielu systemach operacyjnych oraz większą wydajność względem starszych rozwiązań firmy Microsoft. Wykorzystany język programowania to obiektowy, kompilowany i statycznie typowany C# 7.3. Bardzo ważnym elementem tej części projektu jest $EF\ (Entity\ Framework)\ Core\ 2.1\ [7]$, framework ORM pozwalający na konwersję miedzy tabelami bazy danych a klasami C#. Jedną z najważniejszych funkcjonalności $EF\ Core$ jest wykorzystana w niniejszym projekcie możliwość utworzenia bazy danych przy użyciu konwencji $Code\ First$ — baza danych jest automatycznie generowana na podstawie klas C# znajdujących się w projekcie. $EF\ Core\ współpracuje\ z\ większością\ popularnych\ baz\ danych$ — na potrzeby tego projektu wykorzystano $MS\ SQL\ Server$.

4.2 Wykorzystane narzędzia

W trakcie realizacji projektu wykorzystane zostały narzędzia najczęściej używane przy wybranych technologiach.

4.2.1 Git

Do zarządzania kodem został wykorzystany system kontroli wersji *Git*. Lokalna kopia projektu była synchronizowana ze zdalnym, prywatnym repozytorium znajdującym się na serwisie GitHub. Wykorzystane rozwiązanie pozwala na łatwy dostęp do wcześniejszych wersji projektu oraz zmniejsza ryzyko utraty kodu, gdyż nie jest on przechowywany tylko w jednym miejscu.

4.2.2 Visual Studio

Do rozwoju interfejsu programistycznego wykorzystano Visual Studio 2017, flagowy produkt dla programistów od firmy Microsoft. VS pozwala na łatwe debugowanie kodu oraz analizę aspektów takich jak wykorzystanie zasobów przez program. Zaawansowany mechanizm podpowiedzi umożliwia sprawną pracę bez dokumentacji. Visual Studio zostało wzbogacone o narzędzie JetBrains ReSharper automatycznie formatujące pliki projektu według zadanego wzorca, zapewniając spójność i przejrzystość kodu. ReSharper pozwala również na łatwiejsze uruchamianie i analizę testów.

4.2.3 Visual Studio Code

Aplikacja klienta była rozwijana przy użyciu Visual Studio Code 1.28, nowoczesnego edytora firmy Microsoft, który sprawdza się znakomicie przy tworzeniu interfejsów użytkownika, ze względu na zintegrowaną konsolę pozwalającą na łatwe zarządzanie paczkami oraz

łatwość dostosowywania do potrzeb użytkownika. W trakcie pracy wykorzystano wiele rozszerzeń, najważniejsze z nich to *TSLint*, linter wykrywający błędy w kodzie *TypeScript* oraz *GitLens* — rozszerzenie wspomagające zarządzanie repozytorium *Git*.

4.2.4 SQL Server Management Studio

SQL Server Management Studio, kolejny produkt firmy Microsoft, to program który wspomagał bezpośrednią pracę z bazą danych. Management Studio to bardzo potężne narzędzie z bogatą funkcjonalnością przydatną przy rozwoju i zarządzaniu bazami danych. Program był wykorzystywany głównie do sprawdzania poprawności encji, tabel oraz relacji.

4.2.5 Postman

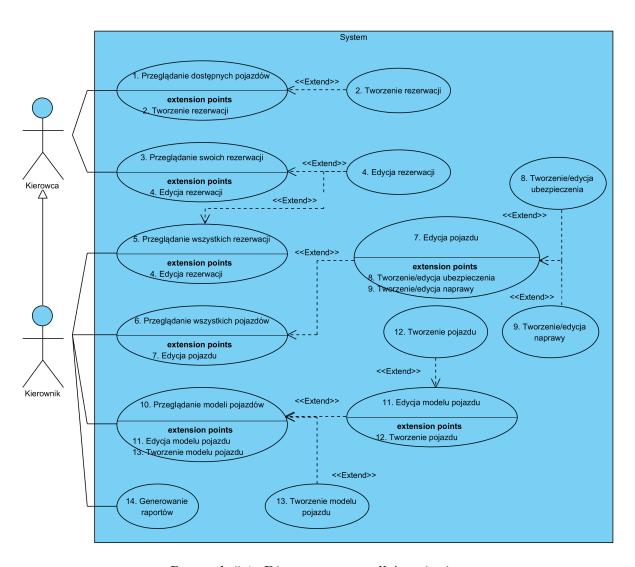
Interfejs programistyczny testowany był przy pomocy Postman~6.5.2, aplikacji pozwalającej na zaawansowane testowanie projektów REST~API.~Postman~umożliwia wysyłanie oraz zarządzanie zapytaniami HTTP. Zaawansowany edytor żądań pozwala bez problemu umieścić w ciele tekst JSON~lub przekazać informacje w formie parametrów URL.~Utworzone żądania mogą być organizowane w kolekcje oraz przechowywane co znacznie ułatwia wielokrotne testowanie tej samej funkcjonalności. Informacje zwrócone przez API~są automatycznie formatowane, co znacznie zwiększa ich czytelność.

Rozdział 5

Projekt i implementacja

5.1 Przypadki użycia

Na podstawie wymagań funkcjonalnych opracowany został diagram przypadków użycia oraz szczegółowy opis wymaganej funkcjonalności.

Rysunek 5.1 Diagram przypadków użycia

5.1.1 Szczegółowy opis przypadków użycia

Przypadki użycia zostały opisane według poniższego wzorca:

Numer	Numer PU
Nazwa	Krótka nazwa (widoczna na diagramie)
Opis	Dokładny opis
Aktor	Grupa użytkowników
Kryterium spełnienia	Funkcjonalność, która musi zostać zaimplementowana by wy-
	maganie można było uznać jako spełnione
Ograniczenia	Ograniczenia funkcjonalności, jeżeli takie istnieją

Rozróżniane są dwa rodzaje aktorów:

- Kierowca użytkownik korzystający z funkcjonalności tworzenia i przeglądania historii rezerwacji.
- Kierownik użytkownik z pełnym dostępem do systemu.

Kierownik posiada wszelkie prawa i możliwości Kierowcy.

Dodatkowe pojęcia związane z modelami świata biznesowego:

- Model Pojazdu model opisujący specyfikacje techniczną wspólną dla pewnego zbioru pojazdów.
- **Pojazd** model opisujący informacje unikatowe dla pewnego przedstawiciela zbioru Modeli Pojazdów.

Tablica 5.1 Przypadek użycia: Przeglądanie dostępnych pojazdów

Numer	1
Nazwa	Przeglądanie dostępnych pojazdów
Opis	System powinien pozwalać przeglądać listę dostępnych (możli-
	wych do zarezerwowania) pojazdów.
Aktor	Kierowca
Kryterium spełnienia	Kierowca może wyświetlić listę wszystkich dostępnych pojaz-
	dów oraz filtrować wyniki.
Ograniczenia	Brak

Tablica 5.2 Przypadek użycia: Tworzenie rezerwacji

Numer	2
Numer	
Nazwa	Tworzenie rezerwacji
Opis	System powinien umożliwiać rezerwowanie dostępnych pojaz-
	dów, wyświetlonych w ramach PU #2, wymagając wprowa-
	dzenia niezbędnych informacji jak okres i potrzeba stojąca za
	rezerwacją.
Aktor	Kierowca
Kryterium spełnienia	Kierowca może utworzyć rezerwację.
Ograniczenia	Kierowca nie może utworzyć rezerwacji dla innego użytkownika.

Tablica 5.3 Przypadek użycia: Przeglądanie swoich rezerwacji

Numer	3
Nazwa	Przeglądanie swoich rezerwacji
Opis	System powinien pozwalać przeglądać listę rezerwacji utworzo-
	nych przez obecnie zalogowanego użytkownika.
Aktor	Kierowca
Kryterium spełnienia	Kierowca może wyświetlić listę rezerwacji które utworzył.
Ograniczenia	Brak

Tablica 5.4 Przypadek użycia: Edycja rezerwacji

	iblica 5.4 Trzypadek użycia. Edycja rezerwacji			
Numer	4			
Nazwa	Edycja rezerwacji			
Opis	System powinien pozwalać edytować rezerwacje. Edycja po-			
	zwala na zmianę określonych pól w zależności od obecnego			
	stanu i poziomu uprawnień zalogowanego użytkownika.			
Aktor	Kierowca, Kierownik			
Kryterium spełnienia	Kierowca może wprowadzić podstawowe informacje dotyczące			
	rezerwacji oraz przesłać ją do oceny kierownika. Po oddaniu sa-			
	mochodu kierowca może wpisać przejechane kilometry, zużyte			
	paliwo oraz całkowitego koszt — po uzupełnieniu tych informa-			
	cji rezerwacja może zostać oznaczona jako zakończona. Kierow-			
	nik może zaakceptować lub odrzucić rezerwacje przesłane przez			
	Kierowców. Kierownik ma również możliwość edycji większości			
	pól, by mógł naprawić ew. błędy.			
Ograniczenia	Jeżeli osobą tworzącą rezerwację jest użytkownik z uprawnie-			
	niami Kierownika, w ramach tego wypożyczenia może on po-			
	dejmować wyłącznie działania wchodzące w rolę Kierowcy (np.			
	nie może zaakceptować swojej rezerwacji).			

Tablica 5.5 Przypadek użycia: Przeglądanie wszystkich rezerwacji

Numer	5				
Nazwa	Przeglądanie wszystkich rezerwacji				
Opis	System powinien pozwalać przeglądać listę wszystkich rezerwa-				
	cji.				
Aktor	Kierownik				
Kryterium spełnienia	Kierownik może wyświetlić listę wszystkich rezerwacji (nieza-				
	leżnie od stanu oraz użytkownika który rezerwację utworzyła)				
	oraz filtrować wyniki.				
Ograniczenia	Brak				

Tablica 5.6 Przypadek użycia: Przeglądanie wszystkich pojazdów

Numer	6			
Nazwa	Przeglądanie wszystkich pojazdów			
Opis	System powinien pozwalać przeglądać listę pojazdów.			
Aktor	Kierownik			
Kryterium spełnienia	a Kierownik może wyświetlić listę pojazdów.			
Ograniczenia	Brak			

Tablica 5.7 Przypadek użycia: Edycja pojazdów

Numer	7			
Nazwa	Edycja pojazdów			
Opis	System powinien umożliwiać edycję pojazdów oraz wyświetlać			
	powiązane informacje (ubezpieczenia i naprawy).			
Aktor	Kierownik			
Kryterium spełnienia	Kierownik może wyświetlić szczegółowe informację na temat			
	pojazdu oraz dokonać ich zmian. Kierownik może również prze-			
	glądać ubezpieczenia i naprawy powiązane z pojazdem.			
Ograniczenia	Edycja pojazdu jest niemożliwa jeżeli pojazd jest zarezerwo-			
	wany. Pojazd nie może zostać usunięty jeżeli był kiedykolwiel			
	rezerwowany.			

Tablica 5.8 Przypadek użycia: Tworzenie/edycja ubezpieczenia.

Tablica 5.5 Trzypadek dzycia. Tworzenie, edycja abezpieczenia.				
Numer	8			
Nazwa	Tworzenie/edycja ubezpieczenia			
Opis	System powinien umożliwiać tworzenie oraz późniejszą edycję			
	ubezpieczeń.			
Aktor	Kierownik			
Kryterium spełnienia	Kierownik może wprowadzić informacje związane z ubezpiecze-			
	niem pojazdu oraz edytować wcześniej utworzone ubezpiecze-			
	nia.			
Ograniczenia	Tworzenie/edycja ubezpieczeń nie jest możliwa dla pojazdu			
	który jest zarezerwowany.			

Tablica 5.9 Przypadek użycia: Tworzenie/edycja naprawy

Numer	9				
Nazwa	Tworzenie/edycja naprawy				
Opis	System powinien umożliwiać tworzenie oraz późniejszą edycję				
	napraw (zdarzeń serwisowych).				
Aktor	Kierownik				
Kryterium spełnienia	Kierownik może wprowadzić informacje związane z naprawą po-				
	jazdu oraz edytować wcześniej utworzone naprawy.				
Ograniczenia	Tworzenie/edycja napraw nie jest możliwa dla pojazdu któr				
	jest zarezerwowany.				

Tablica 5.10 Przypadek użycia: Przeglądanie modeli pojazdów

Numer	10				
Nazwa	Przeglądanie modeli pojazdów				
Opis	System powinien pozwalać przeglądać listę modeli pojazdów.				
Aktor	Kierownik				
Kryterium spełnienia	Kierownik może przeglądać modele pojazdów.				
Ograniczenia	Brak				

Tablica 5.11 Przypadek użycia: Edycja modelu pojazdu

rabilea 6.11 112y padek azyeta. Edyeja modeta pojazda				
Numer	11			
Nazwa	Edycja modelu pojazdu			
Opis	System powinien pozwalać przeglądać listę modeli pojazdów.			
Aktor	Kierownik			
Kryterium spełnienia	Kierownik może dodawać modele pojazdów oraz edytować			
	wcześniej utworzone modele.			
Ograniczenia	Model pojazdu nie może zostać usunięty jeżeli system posiada			
	egzemplarze danego modelu.			

Tablica 5.12 Przypadek użycia: Tworzenie pojazdu

Numer	12			
Nazwa	Tworzenie pojazdu			
Opis	System powinien pozwalać na wprowadzanie informacji o po			
	jazdach będących egzemplarzami wcześniej dodanych modeli.			
Aktor	Kierownik			
Kryterium spełnienia	Kierownik może dodać nowy egzemplarz pojazdu			
Ograniczenia	Brak			

Tablica 5.13 Przypadek użycia: Tworzenie modelu pojazdu

Tablica 5.15 Tizypadek azyeta. Tworzenie modera pojazda				
Numer	13			
Nazwa	Tworzenie modelu pojazdu			
Opis	System powinien pozwalać na tworzenie modeli pojazdów.			
Aktor	Kierownik			
Kryterium spełnienia	a Kierownik może wprowadzać nowe modele pojazdów do sy			
	temu.			
Ograniczenia	Brak			

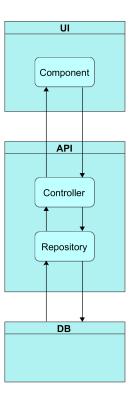
5.2. Architektura 21

Numer	14			
Nazwa	Generowanie raportów			
Opis	System powinien umożliwiać eksportowanie kosztów generowa-			
	nych przez flotę. Format raportu powinien być kompatybilny z			
	programem Microsoft Excel.			
Aktor	Kierownik			
Kryterium spełnienia	System generuje raporty, z podziałem na rodzaj (raport doty-			
	czący pojazdów, wypożyczeń itd.), Raporty mogą zostać zaim-			
	portowane do programu Microsoft Excel; dane nie mogą wy-			
	magać skomplikowanych akcji ze strony użytkownika w celu			
	utworzenia tabeli.			
Ograniczenia	Brak			

Tablica 5.14 Przypadek użycia: Generowanie raportów

5.2 Architektura

System został stworzony przy użyciu klasycznej architektury, w której można wyodrębić trzy moduły — interfejs użytkownika (UI), interfejs programistyczny (API) oraz bazę danych (DB).

Rysunek 5.2 Uproszczony schemat architektury z wyodrębnionymi najważniejszymi elementami składowymi

System został zaprojektowany tak, by mógł zostać zintegrowany z istniejącymi zasobami firmy. Baza danych z której korzysta system przechowuje wyłącznie informacje związane z logiką biznesową — wynika to z faktu, że większość firm ma już własne bazy danych przechowujące informacje o pracownikach więc duplikacja danych jest niepożądana ze względu na zużycie zasobów oraz możliwe problemy z synchronizacją. Dane zwią-

zane z użytkownikami (np. imię, nazwisko, e-mail i numer telefonu) czy lokacjami firmy (np. adres) mogą zostać pobrane z innej bazy danych; ponadto interfejs użytkownika nie umożliwia wprowadzania lub edycji takich danych. Implementacja opisana w dalszej części niniejszej pracy przechowuje przykładowe dane użytkowników do celów testowych w tej samej bazie danych, jednakże konfiguracja systemu, tak by korzystał z innej, nie stanowi większego problemu.

W architekturze można rozróżnić trzy najważniejsze składowe, dwie pierwsze w interfejsie programistycznym i trzecią w interfejsie użytkownika:

- Kontroler (Controller) to klasa odpowiadająca za obsługę żądań HTTP [10].
- Repozytorium (*Repository*) zawiera logikę pośredniczącą w komunikacji między *API* a bazą danych.
- Komponent (*Component*) to podstawowy element definiujący działanie widoku w *Angular* [1].

5.3 Standardy

Projekt był tworzony zgodnie z dobrymi praktykami programowania, z naciskiem na poprawną implementację obiektowego paradygmatu programowania. Interfejs programistyczny był tworzony z użyciem sztandarowych możliwości języka C# takimi jak typy ogólne [5] (Generics) pozwalające na tworzenie pojedynczych metod i klas zdolnych do operacji na wielu typach, zachowując wszystkie zalety silnego, statycznego typowania i wysoką wydajność.

W celu zapewnienia przejrzystości kodu, nazewnictwo wszystkich elementów oraz dokumentacja kodu są zgodne ze standardową konwencją danego języka. Kod jest napisany w całości w języku angielskim.

Tablica 5.15 Najważniejsze konwencje nazewnicze

Język	Туру	Pliki	Zmienne prywatne	Inne zmienne
C# [9]	PascalCase	PascalCase.cs	camelCase	PascalCase
TypeScript [2]	PascalCase	snake-case.typ.ts	camelCase	camelCase

5.4 Interfejs programistyczny

5.4.1 Logika biznesowa

Implementacja projektu rozpoczęła się od utworzenia klas opisujących świat biznesowy.

Klasa	Opis
VehicleModel	Specyfikacja techniczna wspólna dla wielu pojazdów
Vehicle	Informacje unikatowe dla pewnego pojazdu
Insurance	Ubezpieczenie
Maintenance	Naprawa, serwis pojazdu
Employee	Klasa używana do powiązania logiki biznesowej z informacjami o
	pracowniku
EmployeeIdentity	Dane personalne użytkownika; mogą być pobierane z innej bazy
	danych
Booking	Rezerwacja pojazdu
Location	Informacje o budynkach należących do firmy korzystającej z sys-
	temu; mogą być pobierane z innej bazy danych

Tablica 5.16 Klasy obiektów biznesowych

Wszystkie klasy związane z logiką biznesową dziedziczą po klasie AuditableEntity (listing 5.1) posiadającej pola przechowujące informacje (data i nazwa użytkownika) o utworzeniu i ostatniej edycji encji. Klasy związane z elementami generującymi koszty (pojazdami, modelami pojazdów, rezerwacjami i użytkownikami) dziedziczą po klasie CostGeneratingEntity (listing 5.2) przechowującej informacje o koszcie, zużytym paliwie i przejechanych kilometrach.

Listing 5.1 Klasa abstrakcyjna AuditableEntity

```
public abstract class AuditableEntity
{
    [Required]
    public DateTime AddedOn { get; set; }

    [Required]
    public string AddedBy { get; set; }

    public DateTime? ModifiedOn { get; set; }

    public string ModifiedBy { get; set; }
}
```

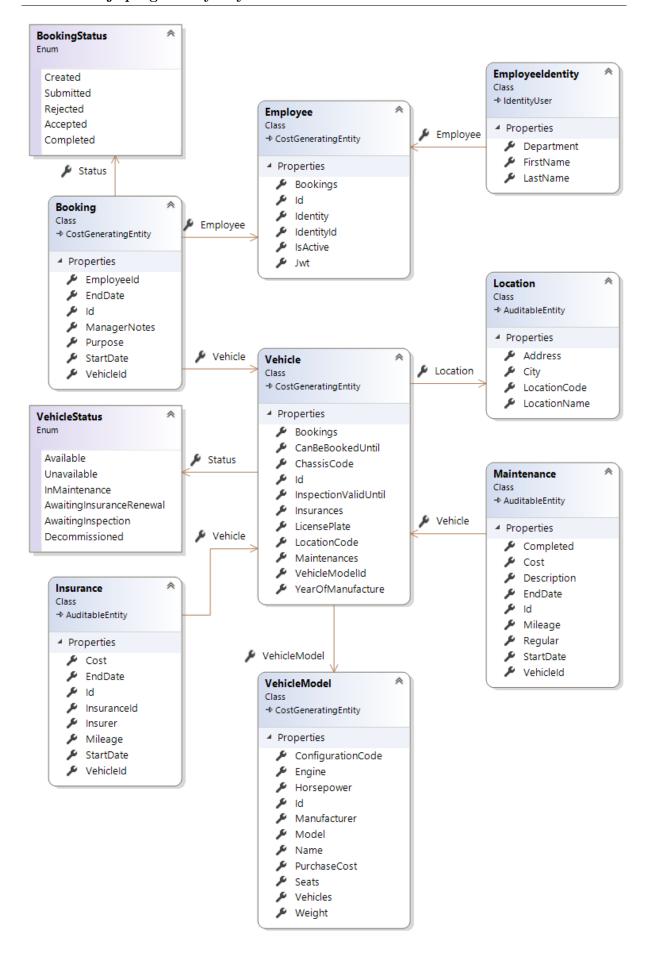
Listing 5.2 Klasa abstrakcyjna CostGeneratingEntity

```
public abstract class CostGeneratingEntity : AuditableEntity
{
    [Required]
    public int Mileage { get; set; }

    [Required]
    public int FuelConsumed { get; set; }

    [Required]
    [Column(TypeName = "decimal(16, 2)")]
    public decimal Cost { get; set; }
}
```

Klasy były projektowane z myślą o późniejszym użyciu konwencji *code-first* przy tworzeniu bazy danych (proces migracji został opisany w rozdziale 5.4.2). Diagram klas (wygenerowany w *Visual Studio*) przedstawia rysunek 5.3.

Rysunek 5.3 Diagram klas

5.4.2 Baza danych

Baza danych została automatycznie wygenerowana na podstawie klas opisujących świat biznesowy przy użyciu *EF Core*.

Do zdefiniowania relacji między tabelami należało użyć pól typu takiego samego jak klucz główny docelowej klasy[8]. Używanie adnotacji nie jest wymagane, o ile pole zostało nazwane według standardowej konwencji EF Core — NazwaKlasyId (np. VehicleId). Dodatkowo klasę można uzupełnić o pola nawigacyjne (ang. navigation properties), pozwalające na odnoszenie się do powiązanej klasy w łatwy sposób w kodzie programu. Należy jednak pamiętać że domyślnie EF Core 2.1 nie wczytuje informacji o powiązanych obiektach; podczas komunikacji z bazą daną należy jawnie wywołać ładowanie powiązanych obiektów za pomocą metody LINQ Include().

Listing 5.3 Przykład definiowania relacji między klasami w code-first

```
public class Booking
{
    [Key]
    public int Id { get; set; }

    [Required]
    public int VehicleId { get; set; }

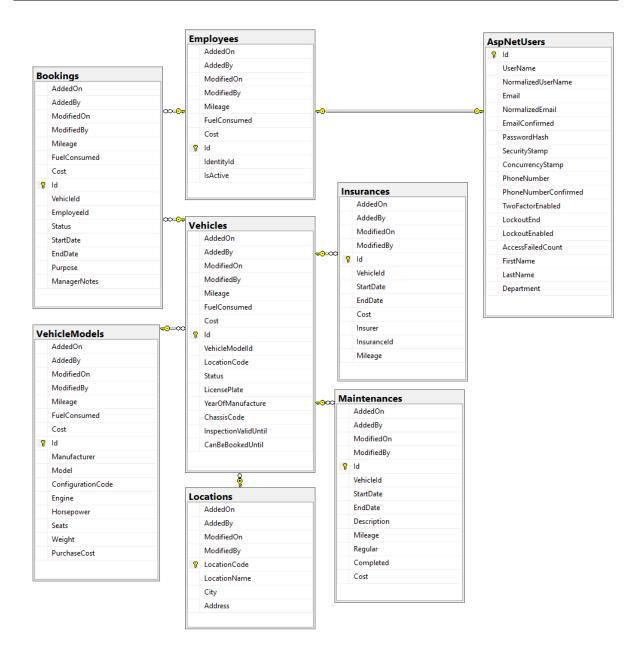
    public virtual Vehicle Vehicle { get; set; }
}

public class Vehicle
{
    [Key]
    public int Id { get; set; }

    public virtual ICollection < Booking > Bookings { get; set; }
}
```

Listing 5.4 Ładowanie powiązanych obiektów na przykładzie relacji rezerwacji do pojazdu

Wybrana strategia dziedziczenia to TPC — $Table\ per\ Concrete\ Type$. W strategii TPC tabele utworzone w bazie danych zawierają wszystkie kolumny odpowiadające polom wszystkich klas w hierarchii dziedziczenia.

Rysunek 5.4 Diagram bazy danych

Jak widać na rysunku 5.4 (wygenerowanym przy użyciu *SQL Server Management Studio*) właściwości oraz relacje tabel odzwierciedlają zależności między klasami (diagram klas, rysunek 5.3).

Tabela AspNetUsers zawiera informacje związane z pracownikiem firmy. AspNetUsers odpowiada klasie EmployeeIdentity, dziedziczącej po klasie należącej do standardowych klas wchodzących w platformę autoryzacji $ASP.NET\ Core\ -- IdentityUser$.

5.4.3 Struktura solucji

Kod interfejsu programistycznego znajduje się w jednej solucji podzielonej na poniższe projekty:

- Vehifleet.API konfiguracja systemu oraz kontrolery; projekt startowy,
- Vehifleet.API.QueryFilters filtry używane w żądaniach GET,
- Vehifleet.Data.DbAccess konfiguracja połączenia z bazą danych,
- Vehifleet.Data.Dtos modele transportowe (ang. Data Transfer Objects) używane w komunikacji z interfejsem użytkownika,
- Vehifleet.Data.Models modele używane wewnątrz interfejsu programistycznego oraz przy tworzeniu bazy danych,
- Vehifleet.Helper pomocnicze metody rozszerzające [4],
- Vehifleet.Repositories repozytoria odpowiedzialne za interakcje z bazą danych,
- Vehifleet.Services.UserService obsługa logowania użytkowników,
- Vehifleet.Services.CsvService serwis generujący raporty ze statystkami.

5.4.4 Wstrzykiwanie zależności

Obiekty klas z logiką są tworzone przy użyciu wstrzykiwania zależności ($ang.\ dependency\ injection$). Większość obiektów jest tworzona dla konkretnego żądania odebranego przez kontroler — po wykonaniu operacji i zwróceniu odpowiedzi obiekt trafia do puli oczekującej na GC.

5.4.5 Bezpieczeństwo

Dostęp do systemu został zabezpieczony przy użyciu standardu JWT [3]. Autoryzacja JWT bazuje na generowaniu podpisanych (przez co odpornych na sfałszowanie) tokenów po stronie interfejsu programistycznego, a następnie wysyłaniu ich do aplikacji klienta. API wymaga wcześniej wygenerowanego wymaga tokena w nagłówku HTTP dla każdego żądania wysłanego przez interfejs użytkownika — żądania z niepoprawnym tokenem zostają odrzucone.

Schemat działania autoryzacji JWT w opisywanym projekcie wyglada następująco:

- 1. Użytkownik loguje się przez interfejs użytkownika podając nazwę użytkownika oraz hasło
- 2. Interfejs programistyczny weryfikuje dane logowania
- 3. W przypadku prawidłowego hasła utworzony zostaje token *JWT* zawierający:
  Informacje o wydającym token
  Informacje o użytkowniku: jego identyfikator (nazwa użytkownika) oraz role
- 4. Utworzony token zostaje zaszyfrowany (uniemożliwiając jego sfałszowanie) i zwrócony
- 5. Odebrany token zostaje umieszczony w pamięci przeglądarki internetowej użytkownika

Interfejs programistyczny weryfikuje poprawność tokena dla każdego żądania HTTP z wyjątkiem tych związanych z procesem autoryzacji użytkownika; jeżeli token jest niepoprawny lub zbyt stary (wydany więcej niż 2 godziny przed weryfikacją), żądanie jest odrzucone; kod HTTP: 401 Unauthorized.

```
eyJhbGci0iJIUzI1NiIsInR5cCI6IkpXVCJ9.eyJ
zdWIi0iJhZG1pbiIsImp@aSI6IjQxMjBjZTczLTk
2ZDQtNGRmMi@4MzUzLWY5YTAyMzBkOWFmMCIsInJ
vbGUi01siQWRtaW5pc3RyYXRvciIsIk1hbmFnZXI
iLCJFbXBsb311ZSJdLCJuYmYi0jE1NDM4MTA@NTQ
sImV4cCI6MTU@MzgxNzY1NCwiaXNzIjoidmVoaWZ
sZWV@QXBpIiwiYXVkIjoidmVoaWZsZWV@Q2xpZW5
@In@.chDG1B1w2feAxFWWdYzj44M283Erd1eHPUQ
NVPhuLOc
```

```
Decoded EDIT THE PAYLOAD AND SECRE
HEADER: ALGORITHM & TOKEN TYPE
    "alg": "HS256",
     "typ": "JWT
PAYLOAD: DATA
     "sub": "admin"
     "jti": "4120ce73-96d4-4df2-8353-f9a0230d9af0"
    "role": ["Administrator", "Manager", "Employee"],
     "nbf": 1543810454,
     "exp": 1543817654
     "iss": "vehifleetApi
     "aud": "vehifleetClient
VERIFY SIGNATURE
 HMACSHA256(
   base64UrlEncode(header) +
    base64UrlEncode(payload)
    your-256-bit-secret
  ) ✓ secret base64 encoded
```

Rysunek 5.5 Przykładowy token JWT Token został wygenerowany przy użyciu narzędzia ze strony https://jwt.io/.

Przechowywanie ról w tokenie JWT pozwala na autoryzację z uwzględnieniem uprawnień użytkownika, przykładowo, ograniczając dostęp do poufnych informacji lub modyfikacji przechowywanych danych przez osoby nieuprawnione.

Tablica 5.17 Domyślna konfiguracja relacji ról do poziomu uprawnień

Aktor	Poziom dostępu	Wymagane role
Kierowca	Podstawowy	Employee
Kierownik	Pełny	Manager lub Administrator

Zarówno interfejs użytkownika jak i programistyczny utworzone w ramach projektu posiadają mechanizmy obrony przed nieautoryzowanym dostępem — API zwraca błąd 401 (Unauthorized) dla żądań bez poprawnego tokena, a aplikacja użytkownika blokuje dostęp do widoków przy użyciu mechanizmu RouteGuard.

5.4.6 Kontrolery

Jednymi z najważniejszych klas są kontrolery, komponenty obsługujące żądania HTTP. Logika z różnych projektów jest łączona i używana w klasach kontrolerów. Poniżej zamieszczony został opis wszystkich punktów końcowych ($ang.\ endpoint$) w interfejsie programistycznym.

Tablica 5.18 Endpoint api/vehicle-models GET

Opis			
URL	api/vehicle-models		
Wymagane role	Employee		
Metoda	GET		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Zawartość	Tablica JSON	
	Opis	Lista modeli pojazdów	

Tablica 5.19 Endpoint api/vehicle-models/manufacturers GET

Opis		
URL	api/vehicle-n	nodels/manufacturers
Wymagane role	Employee	
Metoda	GET	
Odpowiedzi		
200 (OK)	Zawartość	Tablica JSON
200 (OK)	Opis	Lista marek pojazdów

Tablica 5.20 Endpoint api/vehicle-models/id GET

Opis			
URL	api/vehicle-n	api/vehicle-models/id	
Wymagane role	Employee		
Metoda	GET		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Zawartość	JSON	
	Opis	Model pojazdu o żądanym <i>id</i>	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_vehicle_model"	
	Opis	Model pojazdu o żądanym id nie istnieje	

Tablica 5.21 Endpoint api/vehicle-models POST

Opis			
URL	api/vehicle-n	nodels	
Wymagane role	Employee		
Metoda	POST		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Zawartość	Id utworzonego modelu pojazdu	
	Opis	Model pojazdu został utworzony	

Tablica 5.22 Endpoint api/vehicle-models/id PUT

Opis			
$\overline{\text{URL}}$	api/vehicle-n	models/id	
Wymagane role	Manager, Ad	lministrator	
Metoda	PUT		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Model pojazdu został zaktualizowany	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_vehicle_model."	
	Opis	Model pojazdu o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.23 Endpoint api/vehicle-models/id DELETE

Opis			
*			
URL	api/vehicle-models/id		
Wymagane role	Manager, Ad	lministrator	
Metoda	DELETE		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Model pojazdu został usunięty	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_vehicle_model."	
	Opis	Model pojazdu o żądanym <i>id</i> nie istnieje	
400 (Bad Request)	Zawartość	"Vehicle_model_has_vehicles."	
	Opis	System posiada egzemplarze modelu pojazdu o żądanym id , nie może on zostać usunięty	

Tablica 5.24 Endpoint api/vehicles GET

Opis		
URL	api/vehicles	
Wymagane role	Employee	
Metoda	GET	
Odpowiedzi		
200 (OK)	Zawartość	Tablica JSON
	Opis	Lista pojazdów

Tablica 5.25 Endpoint api/vehicles/id GET

Tablica 5.25 Endpoint apr/venicies/ia GE1			
Opis			
URL	api/vehicles/	'id	
Wymagane role	Employee		
Metoda	GET		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Zawartość	JSON	
	Opis	Pojazd o żądanym <i>id</i>	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_vehicle."	
	Opis	Pojazd o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.26 Endpoint $api/vehicles\ POST$

Opis			
URL	api/vehicles		
Wymagane role	Manager, Ad	ministrator	
Metoda	POST		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Zawartość	Id utworzonego pojazdu	
	Opis	Pojazd został utworzony	

Tablica 5.27 Endpoint api/vehicles/id PUT

Opis			
URL	api/vehicles/	'id	
Wymagane role	Manager, Ad	lministrator	
Metoda	PUT		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Pojazd zostało zaktualizowane	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_vehicle."	
	Opis	Pojazd o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.28 Endpoint api/vehicles/id DELETE

Opis				
URL	api/vehicles/id			
Wymagane role	Manager, Administrator			
Metoda	DELETE			
Odpowiedzi				
200 (OK)	Opis	Pojazd został usunięty		
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_vehicle."		
	Opis	Pojazd o żądanym <i>id</i> nie istnieje		
400 (Bad Request)	Zawartość	"Vehicle_has_bookings."		
	Opis	System posiada rezerwacje przypisane do pojazdu o		
		żądanym id , nie może on zostać usunięty		

Tablica 5.29 Endpoint api/insurances/vehicle/id GET

Opis				
URL	api/insurances/vehicle/id			
Wymagane role	Employee			
Metoda	GET			
Odpowiedzi				
200 (OK)	Zawartość	Tablica JSON		
	Opis	Lista ubezpieczeń przypisanych do danego pojazdu		

Tablica 5.30 Endpoint api/insurances/id GET

Opis			
URL	api/insurances/id		
Wymagane role	Employee		
Metoda	GET		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Zawartość	JSON	
	Opis	Ubezpieczenie o żądanym <i>id</i>	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_insurance."	
	Opis	Ubezpieczenie o żądanym id nie istnieje	

Tablica 5.31 Endpoint api/insurances POST

Opis				
URL	api/insurances			
Wymagane role	Manager, Administrator			
Metoda	POST			
Odpowiedzi				
200 (OK)	Zawartość	Id utworzonego ubezpieczenia		
	Opis	Ubezpieczenie został utworzony		

Tablica 5.32 Endpoint api/insurances/id PUT

Opis			
URL	api/insurances/id		
Wymagane role	Manager, Administrator		
Metoda	PUT		
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Ubezpieczenie zostało zaktualizowane	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_insurance."	
	Opis	Ubezpieczenie o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.33 Endpoint api/insurances/id DELETE

Opis			
URL	api/insuranc	api/insurances/id	
Wymagane role	Manager, Ad	lministrator	
Metoda	DELETE	DELETE	
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Ubezpieczenie został usunięty	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_insurance."	
	Opis	Ubezpieczenie o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.34 Endpoint api/maintenances/vehicle/id GET

Opis			
URL	api/maintena	api/maintenances/vehicle/id	
Wymagane role	Employee		
Metoda	GET		
Odpowiedzi			
200 (OK) Zawartość Tablica JSON		Tablica JSON	
200 (OK)	Opis	Lista napraw przypisanych do danego pojazdu	

Tablica 5.35 Endpoint api/maintenances/id GET

Opis			
URL	api/maintena	api/maintenances/id	
Wymagane role	Employee		
Metoda	GET	GET	
Odpowiedzi			
200 (OK)	Zawartość	JSON	
	Opis	Naprawa o żądanym <i>id</i>	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_maintenance."	
	Opis	Naprawa o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.36 Endpoint api/maintenances POST

Opis		
URL	api/maintenances	
Wymagane role	Manager, Ac	lministrator
Metoda	POST	
Odpowiedzi		
200 (OK)	Zawartość	Id utworzonego ubezpieczenia
200 (OIX)	Opis	Naprawa została utworzona

Tablica 5.37 Endpoint api/maintenances/id PUT

in the second of			
Opis			
URL	api/maintena	api/maintenances/id	
Wymagane role	Manager, Ac	lministrator	
Metoda	PUT	PUT	
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Naprawa została zauktualizowana	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_maintenance."	
	Opis	Naprawa o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.38 Endpoint api/maintenances/id DELETE

Tablica 5.58 Endpoint apr/maintenances/ia DELETE			
	Opis		
$\overline{\mathrm{URL}}$	api/maintena	ances/id	
Wymagane role	Manager, Ad	lministrator	
Metoda	DELETE	DELETE	
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Naprawa została usunięta	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_maintenance."	
	Opis	Naprawa o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.39 Endpoint api/bookings GET

Opis		
URL	api/bookings	3
Wymagane role	Employee	
Metoda	GET	
Odpowiedzi		
200 (OK)	Zawartość	Tablica JSON
200 (OIX)	Opis	Lista rezerwacji

Tablica 5.40 Endpoint api/bookings/id GET

Opis			
URL	api/bookings	api/bookings/id	
Wymagane role	Employee		
Metoda	GET	GET	
Odpowiedzi			
200 (OK)	Zawartość	JSON	
	Opis	Rezerwacja o żądanym <i>id</i>	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_booking."	
	Opis	Rezerwacja o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.41 Endpoint api/bookings POST

Tablea 6.11 Enapolite april 000000195 1 Ob 1			
	Opis		
URL	api/bookings		
Wymagane role	Employee		
Metoda	POST		
		Odpowiedzi	
200 (OK)	Zawartość	Id utworzonej rezerwacji	
200 (OK)	Opis	Rezerwacja została utworzona	
400 (Bad Request)	Zawartość	"No_such_employee."	
	Opis	Pracownik powiązany z rezerwacją nie istnieje	
400 (Bad Request)	Zawartość	"No_such_vehicle."	
	Opis	Pojazd powiązany z rezerwacją nie istnieje	

Tablica 5.42 Endpoint api/bookings/id PUT

Opis			
URL	api/bookings	api/bookings/id	
Wymagane role	Employee		
Metoda	PUT	PUT	
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Rezerwacja została zauktualizowana	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_booking."	
	Opis	Rezerwacja o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

Tablica 5.43 Endpoint $api/bookings/id\ DELETE$

Opis			
URL	api/bookings	s/id	
Wymagane role	Employee		
Metoda	DELETE	DELETE	
Odpowiedzi			
200 (OK)	Opis	Rezerwacja została usunięta	
404 (Not Found)	Zawartość	"No_such_booking."	
	Opis	Rezerwacja o żądanym <i>id</i> nie istnieje	

5.4.7 Eksport statystyk floty

System przechowuje informacje na temat bieżących kosztów generowanych przez flotę — raporty zawierające te informacje mogą być wyeksportowane do pliku .csv, by następnie zostać zaimportowane do narzędzia kalkulacyjnego, takiego jak Microsoft Excel.

W utworzonym systemie eksport do pliku wywoływany jest przez żądanie $HTTP\ POST$ na adres api/reports/generate/days, gdzie days to liczba określająca z jak wielu dni wstecz powinny być brane dane dotyczące rezerwacji.

Listing 5.5 Przykładowy raport ze statystykami pojazdów

```
ChassisCode, Manufacturer, Model, YearOfManufacture, Cost, Mileage,
   FuelConsumed
I1Y9HNIMESHU, Ford, Focus, 2016, "9497,00",7135,373
571 VIXS34I71, Ford, C-Max, 2016, "4812, 00", 9823, 532
UTQYXSB44JGE, Toyota, Corolla, 2018, "2006, 00", 659, 0
6T7HDCTIV0BZ, Toyota, Auris, 2015, "13743, 00", 20026, 815
336J4Q7ZFI4E, Skoda, Superb, 2017, "3166,00",6474,385
5SX28LAN2LPK, Ford, Focus, 2015, "5858,00", 13492,647
MHLI99XWS3OL, Skoda, Octavia, 2018, "1023,00", 1465,0
TN2VWMC54JP1, Skoda, Superb, 2018, "1194,00", 446,0
TZ1UXM08X7ZU, Ford, Focus, 2015, "6823,00", 10776,667
0UYVWETOC5C7, Toyota, Corolla, 2017, "4389,00",5138,224
4VZLW2GQ7JUC, Ford, C-Max, 2017, "3802, 00", 5781, 216
NAJIA10E0C2B, Ford, Mondeo, 2016, "8742, 00", 9059, 498
HS11MIV1AR8W, Ford, Focus, 2017, "4277,00",8118,362
TIZOCIKJINBR, Skoda, Superb, 2018, "3704,00",47,0
E5RQAGK8NWGE, Skoda, Superb, 2017, "5618,00", 4630, 229
```

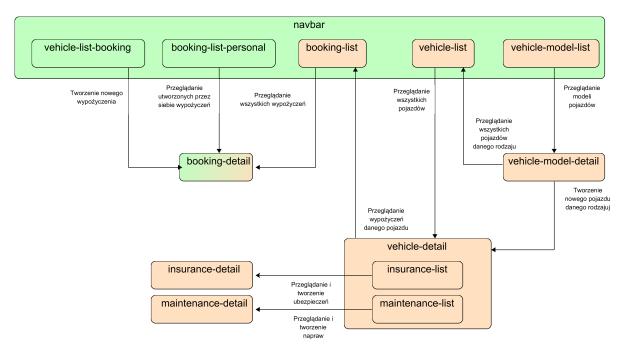
5.5 Interfejs użytkownika

5.5.1 Układ interfejsu użytkownika

Komponenty (widoki) wchodzące w skład interfejsu użytkownika można podzielić na dwa główne rodzaje:

- widok szczegółowy, (detail) który zawiera komplet informacji o danym obiekcie i umożliwia jego edycję.
- widok listy (*list*) zawierający małą ilość informacji wymaganych do identyfikacji danego obiektu oraz możliwość przejścia do widoku szczegółowego. Widoki tego typu są punktem wejściowym do bardziej zaawansowanej logiki interfejsu, dostępnym bezpośrednio za pomocą paska nawigacji (*navbar*).

Układ oraz przejścia między widokami zostały przedstawione na rysunku 5.6. Widoki zielone dostępne są dla każdego użytkownika; widoki pomarańczowe wyłącznie dla użytkownika o odpowiednich uprawnieniach. Widok *booking-detail* jest specjalnym przypadkiem oferującym różne możliwości w zależności od uprawnień użytkownika.

Rysunek 5.6 Widoki interfejsu użytkownika

5.6 Walidacja danych

Dane wprowadzane przez użytkownika są sprawdzane pod kątem poprawności. W przypadku pól tekstowych walidacja najczęściej weryfikuje obecność jakiegokolwiek tekstu — pola, które powinny zawierać liczby, są weryfikowane przy użyciu wyrażeń regularnych.

Listing 5.6 Przykładowy walidator używający wyrażenia regularnego

```
mileage: new FormControl('', [
    Validators.required,
    Validators.pattern('^[0-9]*$')
])
```

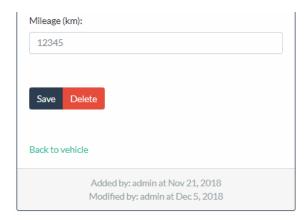
W przypadku wykrycia błędnych danych, pod polem zawierającym niepoprawne dane pojawia się opis błędu oraz przycisk zatwierdzający zmiany zostaje zablokowany.

Insurance	INS-2018-4-10-1021
Insurer:	
Insurer name is req	uired.
Insurance ID:	
Insurance ID is requ	uired.
Start date:	
2018-04-10	
End date:	
2019-04-10	
Cost (PLN):	
Cost must be a vali	d number.
Mileage (km):	
abcdefgh	
Mileage must be a	valid number.
Save Dele	te
Back to vehicle	
	Added by: admin at Nov 21, 2018

Rysunek 5.7 Widok z polami zawierającymi błędne wartości

5.7 Stopka audytowa

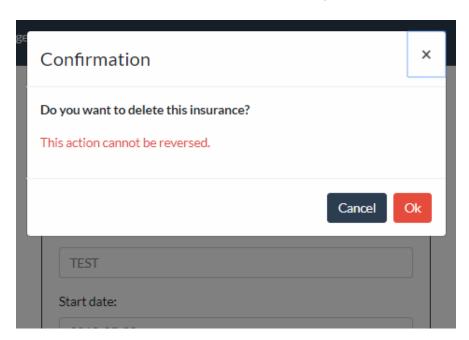
Każdy widok szczegółowy korzysta z komponentu *AuditFooter* wyświetlającego nazwę użytkownika, który utworzył/modyfikował obiekt oraz datę kiedy akcja została wykonana.

Rysunek 5.8 Stopka audytowa

5.8 Dialogi

Każda akcja która niesie za sobą znaczne (np. akceptacja rezerwacji) lub nieodwracalne (np. usunięcie obiektu) konsekwencje, musi zostać zatwierdzona przez użytkownika w dialogu który pojawia się po naciśnięciu przycisku zapisu/usuwania.

Rysunek 5.9 Przykładowy dialog

Rozdział 6

Testy

6.1 Testy jednostkowe

System był testowany przy użyciu testów jednostkowych korzystających z biblioteki XUnit oraz napisanych w schludny, zgodny z często stosowaną w języku C# konwencją AAA sposób, bazujący na podziałe testu na trzy sekcje:

- 1. Przygotuj (Arrange): przygotowanie niezbędnych zmiennych
- 2. Działaj (Act): wywołanie metod, które mają być testowane
- 3. Sprawdź (Assert): sprawdzenie wyniku

W testach klas wymagających wstrzykiwania zależności wykorzystano bibliotekę Moq do tworzenia atrap obiektów.

Przetestowane zostały m. in. kluczowe funkcjonalności kontrolerów oraz metody rozszerzeń.

Listing 6.1 Test jednostkowy metody rozszerzeń

```
[Fact]
public void Should_Add_Spaces_1()
{
    // Arrange
    var text = "SomeTestText";
    var expected = "Some_Test_Text";

    // Act
    var actual = text.AddSpaces();

    // Assert
    Assert.Equal(expected, actual);
}
```

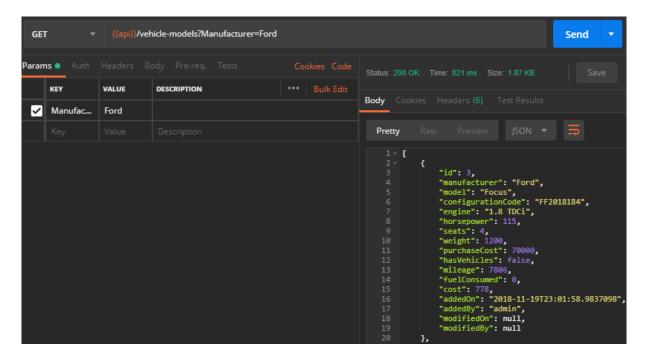
6. Testy

Listing 6.2 Test kontrolera korzystający z Mog

```
[Fact]
public async void Should_Return_Filtered_Vehicles()
    // Arrange
    var vehicles = DataProvider. GetVehicles();
    var vehicles Mock = vehicles . AsQueryable() . BuildMock();
    var filter = new VehicleFilter
    {
        Manufacturer = "Ford"
    };
    var vehicleRepositoryMock
        = new Mock<IGenericRepository < Vehicle, int >>();
    vehicleRepositoryMock.Setup(m => m.Get())
                           . Returns (vehicles Mock . Object);
    var vehicleController
        = new VehicleController (
             vehicleRepositoryMock.Object,
            Mock.Of < IGenericRepository < VehicleModel, int >>()
            Mock.Of < IGenericRepository < Booking, int >>()
            MapperProvider . GetMapper());
    //Act
    var request = await vehicleController.Get(filter);
    var result = request as OkObjectResult;
    // Assert
    Assert.NotNull(result);
    Assert. True (result. StatusCode = 200);
    var dtos = result. Value as List < VehicleListItemDto >;
    Assert. NotNull(dtos);
    Assert. True (dtos.Count = 2);
}
```

6.2 Testy systemowe

Najczęściej stosowanym rodzajem testów były testy systemowe przy użyciu narzędzia *Postman* pozwalającego na wygodne tworzenie i wysyłanie skomplikowanych żądań *HTTP*. *Postman* pozwala również na zapisywanie oraz organizowanie żądań co znacznie przyśpiesza proces testowania.

Rysunek 6.1 Interfejs programu Postman

6.3 Testy dymne

Testy dymne (ang. smoke test) były użyte w końcowej fazie projektu i polegały na wcieleniu się w rolę użytkownika i przechodzeniu najczęściej używanych ścieżek (np. tworzeniu rezerwacji). Testy tego typu pozwalają szybko zweryfikować czy kluczowa funkcjonalność systemu działa bezproblemowo.

Najważniejsze testy które zostały wykonane:

- Utworzenie rezerwacji i przejście wszystkich stanów (przy użyciu dwóch kont testowych o różnych uprawnieniach),
- Tworzenie oraz edycja modeli pojazdów, pojazdów, ubezpieczeń i napraw,
- Wprowadzanie niepoprawnych danych (we wszystkich widokach) w celu przetestowania walidacji.

Rozdział 7

Podsumowanie

7.1 Wnioski

Celem pracy było utworzenie systemu pozwalającego na kontrolę dostępu do pojazdów oraz śledzeniu ich stanu — cel ten został spełniony. System został napisany w sposób zgodny ze standardami, co pozwala na łatwiejsze utrzymanie (w tym dalszą rozbudowę). Zastosowanie nowoczesnych technologii takich jak framework ASP.NET Core 2.1 pozwala na łatwe rozwijanie aplikacji przy użyciu języka C#, dodatkowo oferując wiele zalet takich jak multiplatformowość i zwiększoną wydajność względem tradycyjnego ASP.NET Framework. Użycie aplikacji webowej jako interfejsu użytkownika pozwala na dostęp do systemu bez potrzeby instalacji aplikacji klienckiej. Aplikacja webowa eliminuje również typowe problemy związane z utrzymywaniem systemów, takie jak aktualizacje do nowych wersji i zmniejsza koszt utrzymania całego systemu.

7.2 Możliwości rozwoju

System może być rozwiniety na wiele sposobów; kilka z nich:

- automatyczna generacja raportów o kosztach (np. co miesiąc) oraz wprowadzenie serwisu wysyłającego raport e-mailem do użytkowników,
- wyświetlanie statystyk w formie graficznej w interfejsie użytkownika,
- przystosowanie aplikacji to użycia na urządzeniach mobilnych,
- udostępnienie interfejsu programistycznego innym systemom przykładowo system zbierający koszty generowane przez dany dział w firmie mógłby sprawdzać wydatki pracownika wiążące się z rezerwowaniem pojazdów,
- konteneryzacja aplikacji,
- przechowywanie pełnej historii edycji oraz generowanie raportów audytowych w formacie zgodnym z *Microsoft Excel*.

Literatura

- [1] Angular Docs. *Introduction to components*, 2018. URL https://angular.io/guide/architecture-components. Dostęp 03.12.2018.
- [2] Angular Docs. Style Guide, 2018. URL https://angular.io/guide/styleguide. Dostęp 03.12.2018.
- [3] JWT. JSON Web Tokens, 2018. URL https://jwt.io. Dostep 03.12.2018.
- [4] MSDN. Extension methods, 2015. URL https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/csharp/programming-guide/classes-and-structs/extension-methods. Dostep 05.12.2018.
- [5] MSDN. Generics, 2015. URL https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/csharp/programming-guide/generics/. Dostep 03.12.2018.
- [6] MSDN. TypeScript Understanding TypeScript, 2015. URL https://msdn.microsoft.com/en-us/magazine/dn890374.aspx. Dostep 03.12.2018.
- [7] MSDN. Entity Framework Core, 2016. URL https://docs.microsoft.com/en-us/ef/core. Dostęp 03.12.2018.
- [8] MSDN. Entity Framework Core: Relationships, 2016. URL https://docs.microsoft.com/en-us/ef/core/modeling/relationships. Dostep 03.12.2018.
- [9] MSDN. General Naming Conventions, 2017. URL https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/standard/design-guidelines/general-naming-conventions. Dostęp 03.12.2018.
- [10] MSDN. Build web APIs with ASP.NET Core, 2018. URL https://docs.microsoft.com/en-us/aspnet/core/web-api/?view=aspnetcore-2.1. Dostęp 03.12.2018.

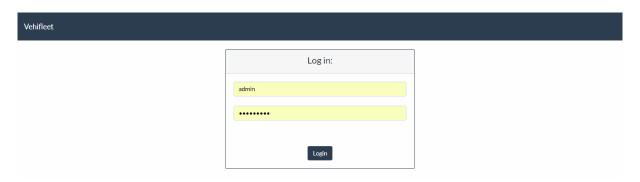
Dodatek A

Instrukcja użytkownika

Instrukcja użytkownika opisująca pokrótce każdy widok została zamieszczona poniżej. Instrukcja była tworzona przy użyciu konta z pełnymi uprawnieniami — użytkownik posiadający wyłącznie uprawnienia kierowcy ma do dyspozycji tylko widoki opisane w punktach 1-4 oraz 6.

A.1 Ekran logowania

Jedyny widok dostępny dla niezalogowanego użytkownika. Aplikacja uniemożliwia dostęp do wszystkich innych widoków osobom niezalogowanym. Przy ręcznej zmianie adresu w przeglądarce nieupoważniony użytkownik zostanie przekierowany do tego widoku.

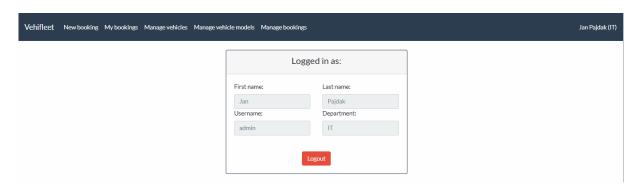

Rysunek A.1 Widok logowania (dashboard-login)

Sesja użytkownika jest przechowywana w pamięci lokalnej przeglądarki do czasu wygaśnięcia tokenu (120 minut).

A.2 Ekran wylogowywania

Podstawowy widok zalogowanego użytkownika z informacjami o użytkowniku i możliwością wylogowania się.

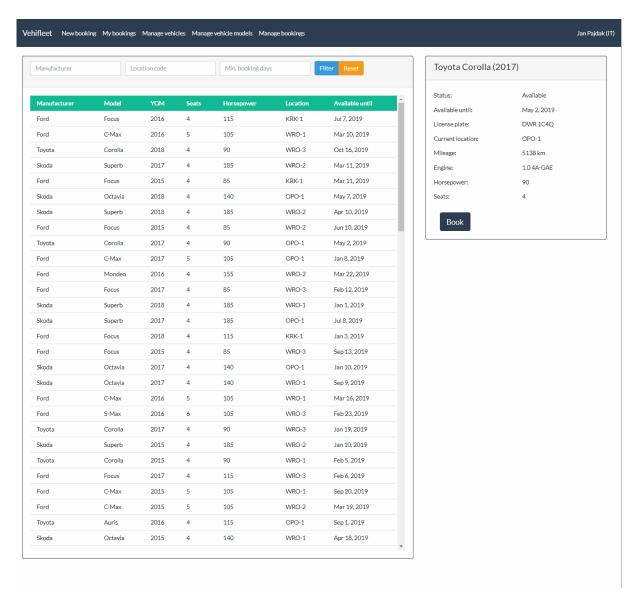

Rysunek A.2 Widok zalogowanego użytkownika (dashboard-user-details)

7

A.3 Dostępne pojazdy

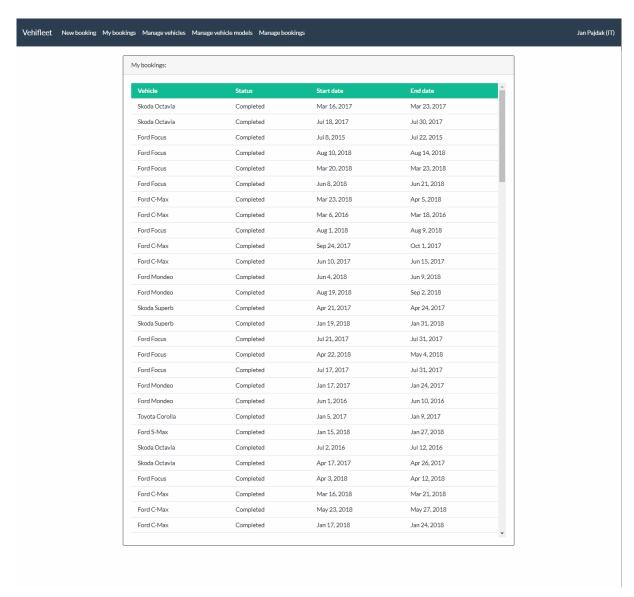
Widok pozwalający na przeglądanie oraz rezerwowanie dostępnych pojazdów, otwierana z poziomu paska nawigacyjnego, za pomocą przycisku (New booking). Lista pojazdów może być dodatkowo filtrowana. Po kliknięciu na jakikolwiek pojazd, jego dokładne informacje zostają wczytane i wyświetlone w oknie po prawej stronie; użytkownik może utworzyć nową rezerwację używając przycisku Book.

Rysunek A.3 Widok listy dostępnych pojazdów (vehicle-list-booking)

A.4 Historia rezerwacji

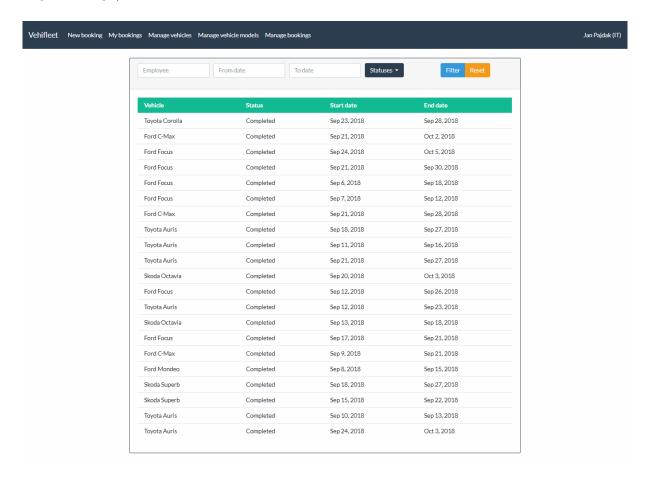
Widok (pozycja *My bookings* na pasku nawigacyjnym) zawiera rezerwacje utworzone tylko i wyłącznie przez zalogowanego użytkownika; użytkownik bez praw kierownika nie jest w stanie przeglądać cudzych rezerwacji. Kliknięcie w rekord otwiera szczegółowy widok rezerwacji.

Rysunek A.4 Widok listy historii rezerwacji (booking-personal)

A.5 Wszystkie rezerwacje

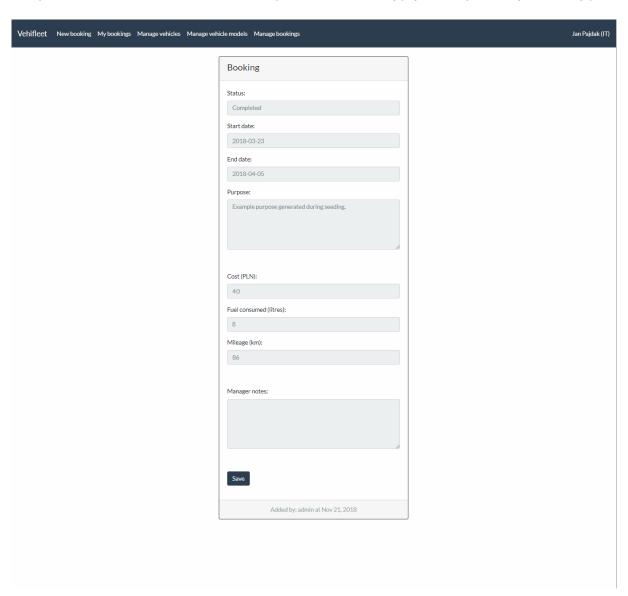
Widok zawierający wszystkie rezerwacje, dostępny z poziomu paska nawigacyjnego ($Manage\ bookings$).

Rysunek A.5 Widok listy historii rezerwacji (booking-list)

A.6 Szczegóły rezerwacji

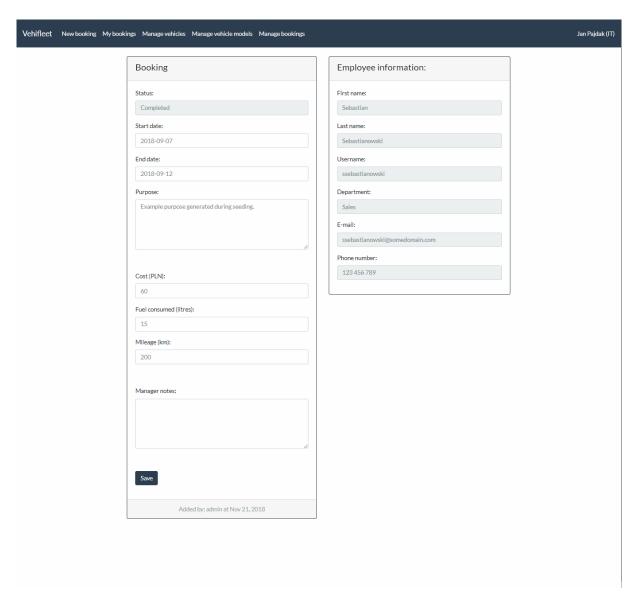
W tym widoku można zarówno utworzyć nowe rezerwację, jak i edytować już istniejące.

Rysunek A.6 Widok szczegółowy rezerwacji (booking-details)

A.6.1 Szczegóły rezerwacji w trybie kierownika

Jeżeli zalogowanym użytkownikiem jest kierownik, wyświetlony zostaje dodatkowy panel z informacjami o użytkowniku który utworzył rezerwację.

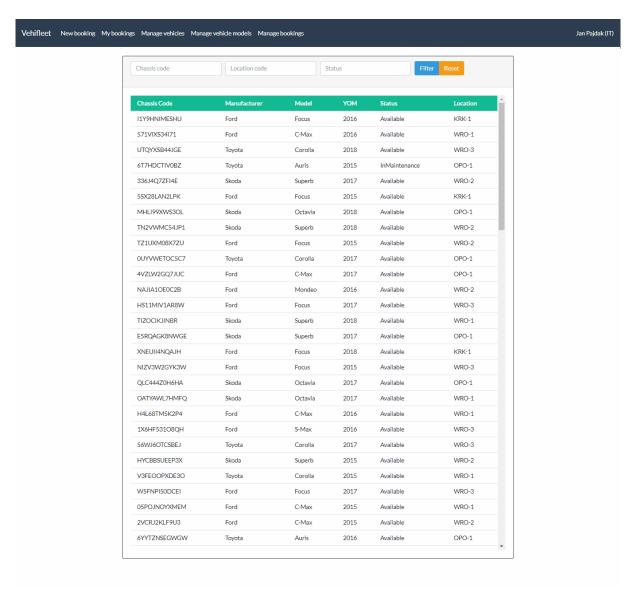

Rysunek A.7 Widok szczegółowy rezerwacji w trybie kierownika (booking-details)

A.7 Wszystkie pojazdy

Widok dostępny wyłącznie dla kierowników — jeżeli zalogowany użytkownik posiada odpowiednie uprawnienia, może przejść do tego widoku za pomocą przycisku *Manage vehicles* na pasku nawigacyjnym.

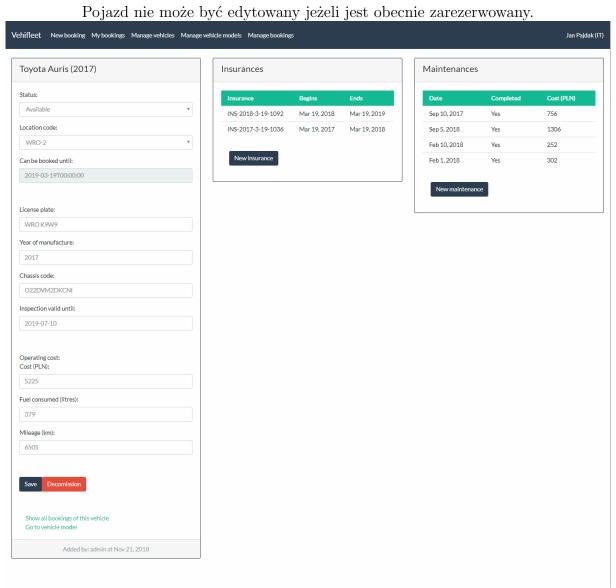
Widok pozwala na przeglądanie wszystkich pojazdów. Lista może być filtrowana po numerze karoserii, kodzie obecnej lokalizacji oraz statusie. Kliknięcie na pojazd otwiera jego widok szczegółowy.

Rysunek A.8 Widok listy pojazdów (vehicle-list)

A.8 Szczegóły pojazdu

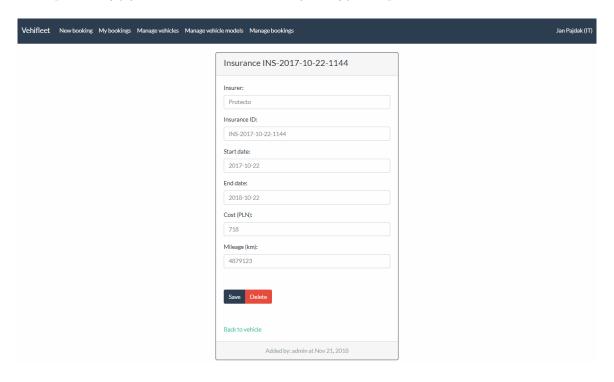
Widok zawierający wszystkie informacje na temat pojazdu wraz z listą ubezpieczeń i napraw, które mogą być dodawane lub edytowane. Przejście do widoków szczegółowych ubezpieczeń/napraw odbywa się przez kliknięcie na odpowiedni wiersz w liście. Wprowadzanie nowych informacji odbywa się odpowiednio przy użyciu przycisków New Insurance i New Maintenance Użytkownik może wyświetlić wszystkie rezerwacje danego pojazdu lub jego dokładną specyfikacje techniczną po kliknięciu na odpowiedni odnośnik na dole okna.

Rysunek A.9 Widok szczegółowy pojazdu (vehicle-details)

A.9 Szczegóły ubezpieczenia

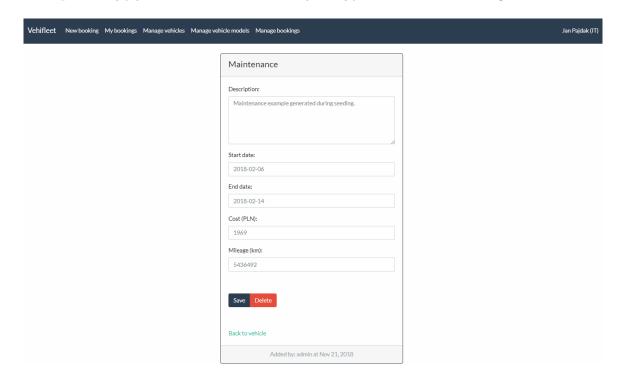
Widok pozwalający na utworzenie lub modyfikację ubezpieczenia.

Rysunek A.10 Widok szczegółowy ubezpieczenia (insurance-details)

A.10 Szczegóły naprawy

Widok pozwalający na utworzenie lub modyfikację zdarzenia serwisowego.

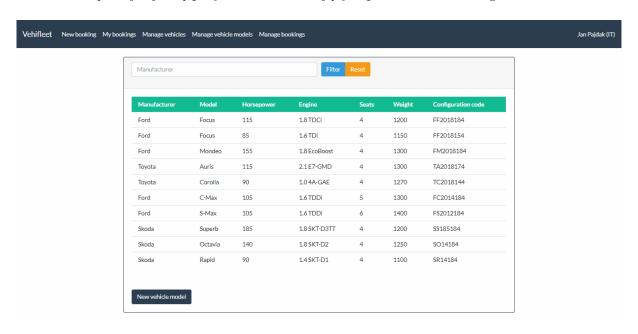
Rysunek A.11 Widok szczegółowy naprawy (maintenance-details)

A.11 Wszystkie modele pojazdów

Widok dostępny wyłącznie dla kierowników. Jeżeli zalogowany użytkownik posiada odpowiednie uprawnienia, to może przejść do tego widoku za pomocą przycisku *Manage vehicle models* na pasku nawigacyjnym.

Widok zawiera listę modeli pojazdów; lista może być filtrowana po nazwie producenta. Kliknięcie na wiersz przechodzi do widoku szczegółowego danego pojazdu.

Pod listą znajduje się przycisk umożliwiający wprowadzenie nowego modelu.

Rysunek A.12 Widok listy modeli pojazdów (vehicle-model-list)

A.12 Szczegóły modelu pojazdu

Widok pozwala na dodawanie oraz edycje modeli pojazdów. Za pomocą odnośników na dole strony można wyszukać wszystkie pojazdy danego rodzaju oraz wprowadzić nowy egzemplarz.

Vehificet Newbooking Mybookings Manage vehicles Manage veh	ide models Manage bookings	Jan Pajdak (IT)
	Skoda Rapid	
	Manufacturer: Skoda	
	Model:	
	Configuration code:	
	Purchase cost (PLN):	
	67000 Engine:	
	1.4 SKT-D1	
	Horsepower:	
	Seats:	
	4 Weight:	
	1100	
	Save Delete	
	Vehicle models that have vehicles cannot be deleted. Create new vehicle of this type Show all vehicles of this type	
	Added by: admin at Nov 19, 2018	

Rysunek A.13 Widok szczegółowy modelu pojazdu (vehicle-model-details)